

Bijlage 1 - Statenbrief reserve Covid-flankerend beleid

Overzicht voorstellen in de pijplijn

Toelichting

In deze bijlage geven we een korte toelichting op hoofdlijnen van de voorstellen die nu worden uitgewerkt. Wij vragen hierover dus nu nog geen besluit; het is een informatieve melding van hetgeen in de pijplijn zit. U ontvangt dus nog concrete statenvoorstellen hierover indien GS ook besluit het voorstel daadwerkelijk aan u voor te leggen. Onderstaand overzicht sluit aan op de tabel met het overzicht zoals opgenomen in de Statenbrief.

Vuelta 2022

- Zie Statenvoorstel PS2021BEM01

Versterking Vitaliteit Binnensteden, Dorpskernen en Winkelcentra

- Zie Statenvoorstel BEM2020199

Druktemonitor

In april/mei 2020 is de druktemonitoring eerder opgepakt dan gepland vanwege de Covid-19 pandemie. De reden hiervoor is dat drukte toen ook een gezondheidsaspect werd (1,5 meter). Het project druktemonitor is een aanvulling op het bestaande pad van handhaving en politie/BOA-optreden bij te grote drukte. Door recreanten en toeristen van tevoren te informeren of en waar het druk is, en alternatieve plekken en tijden aan te reiken, willen we hen verleiden minder drukke plekken te bezoeken. We hebben vorig jaar de monitor snel opgezet zodat we reeds in de zomer van 2020 van de monitor gebruik konden maken. Daarbij wordt voor de input gebruik gemaakt van lokale experts die de druktesituatie melden. De toevoeging van objectieve meetmethodes, zoals tellinten, en daarmee een meer betrouwbare monitor, blijkt met name vanuit de terreinbeherende organisaties en de veiligheidsregio een prangende vraag. Middels pilots in het hele land (ook bij ons) willen we kijken welke toepassingen werken en AVG-proof zijn. Voor het uitvoeren van de pilots en het toevoegen van deze meetmethodes is naar verwachting 180.000 euro nodig voor 2021/2022.

Overigens draagt druktemonitoring ook na de Covid-19 pandemie bij aan de spreiding van recreanten en toeristen in en buiten onze regio. Bovenstaand bedrag is dus een investering in een veilige en gezonde wijze van recreëren en bezoeken voor de langere termijn.

Provinciebrede herstelcampagne toeristisch-recreatieve sector

Op dit moment is de verwachting dat de toeristisch-recreatieve sector dit voorjaar weer geleidelijk van het slot kan. Maar na een jaar van ingrijpende maatregelen om het virus onder controle te krijgen, zijn reserves van ondernemers uitgeput en komt de continuïteit van gezonde bedrijven in de sector in gevaar. De vrijetijdssector is een belangrijke aanjager van bestedingen in veel andere sectoren in de provincie. Daarom is vraagherstel in de recreatieve-toeristische sector economisch en sociaal meer dan ooit van belang; hoe sneller de sector herstelt, hoe groter de kans dat het bedrijfsleven en andere recreatief-toeristische aanbieders ook op lange termijn overleven, werkgelegenheid behouden blijft, en voorzieningen in vooral kleinere gemeenschappen – waaraan de toeristisch-recreatieve sector ook bijdraagt - in onze provincie in stand kunnen blijven. Dit is ook belangrijk voor de leefbaarheid in die kleinere gemeenschappen.

Daarnaast is spreiding van recreatiedruk sinds de uitbraak van Corona begin maart 2020 versneld actueel geworden. Door minder bekende plekken te promoten kunnen we bezoek spreiden en de natuur ontlasten. We werken aan een voorstel voor herstel van de toeristisch recreatieve sector, We werken daarbij o.a. samen met de Destinatie Marketing Organisaties (DMO's)

Daarnaast werken we aan herstel voor het zakelijk toerisme. Dit is een van de zwaarst getroffen onderdelen binnen het toerisme. We werken daarbij o.a. samen met het Utrecht Convention Bureau. Zakelijk toerisme is van groot belang voor de provincie Utrecht, met name voor de verblijfsrecreatie en vergadercentra. Deze sector is zwaar getroffen door Covid. De afgelopen 10 jaar steeg het aandeel in de provincie zowel in toegevoegde waarde als in werkgelegenheid. Zakelijk toerisme legt bovendien beperkt druk op de omgeving en de natuur omdat het vooral buiten de piekmomenten plaatsvindt. Op korte termijn is een inhaaleffect te voorzien, als de nationale bijeenkomsten weer kunnen en mogen. Om zakelijke congreslocaties op langere termijn te behouden is het van belang om als regio op korte termijn inzet te plegen om hernieuwde mogelijkheden optimaal te benutten.

Voorstel structureel beleid opvolging MKB

- Zie ook Statenbrief BEM2021022

Onlangs zijn de definitieve resultaten en conclusies van de twee pilots over bedrijfsopvolging gepubliceerd. Belangrijkste conclusies zijn dat het investeren in bewustwording bij ondernemers door de provincie Utrecht loont en dat het beschikbaar stellen van een voucher voor een adviseur de drempel verlaagt bij niet vermogende ondernemers om tot bedrijfsopvolging over te gaan. Voor bedrijfsopvolging onderzoeken wordt een bedrag van €500.000, - gereserveerd, met een zeker revolverend karakter.

Het wordt steeds meer duidelijk dat de steun aan ondernemers ná corona belangrijker wordt. Er zal veel hulp nodig zijn bij onder andere de schulden die zijn opgebouwd. Dit kan leiden tot een toenemende druk op

Bijlage 1 - Statenbrief reserve Covid-flankerend beleid

Overzicht voorstellen in de pijplijn

bedrijfsopvolging (en in bredere zin het voortbestaan van een bedrijf, waarbij opvolging een van de mogelijkheden is). Ook verwachten we dat veel oudere ondernemers het bedrijf niet weer opnieuw willen opbouwen na deze periode maar dat liever aan een ander laten. We willen de gereserveerde middelen volledig uit de Covid-reserve onttrekken om daarmee te kunnen voorzien in een grote toeloop aan ondersteuningsvragen. De Covid-reserve is juist ook bedoeld om de economische impact van Covid-19 na de pandemie op te vangen. Door nu stappen te zetten kunnen we voorkomen dat de economische infrastructuur van de Provincie door Covid-19 en gebrekkige opvolging extra schade oploopt.

Investerings in het herstel van de arbeidsmarkt

Om de arbeidsmarkt in de regio Utrecht structureel te versterken is er met de partijen uit de triple helix een zogenaamde human capital agenda (HCA) opgesteld. Deze HCA grijpt in op conjuncturele en structurele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De corona-crisis heeft een groot effect op de arbeidsmarkt, waar we, vooruitlopend op de implementatie van de HCA, al actie op willen ondernemen. Zo willen we investeren in de structuren om mensen over te laten stappen naar andere banen. We zien dat in sommige sectoren banen verdwijnen maar er in andere sectoren nog steeds tekorten zijn. Wij zetten niet alleen in op de snelste weg naar werk, maar juist overstappen naar tekort- en groeisectoren. Daarvoor is het nodig om te investeren in een *skills*benadering, zodat vaardigheden van mensen in beeld worden gebracht en overeenkomsten tussen beroepen in andere sectoren zichtbaar worden. Ook investeren we in het zichtbaar maken en stimuleren van scholing. Zo investeren we in een digitaal platform waar al het opleidingsaanbod voor werkenden en werkzoekenden (leven lang ontwikkelen, LLO) op staat gepresenteerd, inclusief mogelijkheden om die scholing te bekostigen. Tenslotte investeren we in het niveau van digitale vaardigheden van de Utrechtse beroepsbevolking. Voor het versnellen van de uitvoering van de HCA nu de coronacrisis zijn effect gaat hebben op de arbeidsmarkt vragen wij €1 miljoen vanuit de Covid-reserve.

Een aantal claims sluit direct aan op de toelichting bij de reserve Covid-herstel in de begroting 2021, dat met dit budget aanspraak kan worden gemaakt op de EU- en Rijksmiddelen die voor een duurzaam herstel van de economie beschikbaar worden gesteld onder de voorwaarde van cofinanciering. Hiermee versterken we als regio het financieringslandschap voor innovatieve bedrijven en projecten ten behoeve van het herstel van de Coronacrisis. Onderstaand lichten we drie claims toe die ook in samenhang zullen worden ingediend middels een Statenvoorstel in juni 2021:

- Cofinanciering Versterking fondsvermogen ROM
- Cofinanciering Vroege Fase Financiering EZK (VFF)
- Cofinanciering uitvoeringskosten React-EU

Cofinanciering versterking fondsvermogen ROM Regio Utrecht

Ministerie EZK heeft in totaal €150 miljoen beschikbaar gesteld voor financiering van startups en scale-ups en innovatieve MKB die door de COVID-crisis in de problemen zijn gekomen. Het betreft de opvolger van de Corona OverbruggingsLening (COL-regeling) die vorig jaar en begin dit jaar door de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) is uitgevoerd. Voor de regio Utrecht (incl. Regio Gooi & Vechtstreek) is €15,99 miljoen beschikbaar onder voorwaarde van 50% cofinanciering. Het geld wordt gestort als extra fondsvermogen in de ROM Regio Utrecht waarmee in nieuwe financieringsrondes het eigen vermogen van de COL-bedrijven kan worden versterkt. In tegenstelling tot de COL-regeling gaat het dus niet om leningen, maar om participaties. Met onze regionale partners in de ROM Regio Utrecht worden afspraken gemaakt over de verdeling per partner van de vereiste regionale cofinanciering van €15,99 miljoen. Voor de provincie Utrecht is een bijdrage van €8 miljoen voorzien en de resterende € 7,99 miljoen komt van de overige regionale aandeelhouders, alvorens EZK dit bedrag cofinanciert. De inbreng van de provincie Utrecht zal via het weerstandvermogen (€25%) worden ingebracht en dus €2 miljoen vanuit de COVID-reserve vragen. Hiermee kunnen we bedrijven ondersteunen die een bijdrage leveren aan het toekomstige verdienvermogen van onze regio, de banen van de toekomst en oplossingen voor onze maatschappelijke vraagstukken.

De ROM Regio Utrecht heeft tot 1 oktober 2020 meer dan 200 aanvragen binnengekregen voor de COL-regeling, waarvan er 78 positief zijn beoordeeld. Aan deze 78 bedrijven is in totaal voor ruim €15 miljoen aan krediet verstrekt, waarmee naar verwachting 660 banen voor de regio zijn behouden. Een aantal van deze bedrijven zal in het verlengde van de COL-regeling extra financiering nodig hebben, waarin met dit budget kan worden voorzien. Daarnaast worden er dagelijks nog steeds "in de kern gezonde" innovatieve bedrijven getroffen door de Coronacrisis, die met deze nieuwe kapitaalstorting kunnen worden ondersteund. Ondanks het feit dat het fondsvermogen van de ROM Regio Utrecht nog goed gevuld is, is de verwachting dat de effecten van de Coronacrisis nog lang zullen doorwerken. Dat betekent dat deze bedrijven vaker een beroep zullen doen op de ROM's, omdat banken en andere investeerders onder invloed van de crisis voorzichtig zijn. De ROM Regio Utrecht kan hierin bij uitstek een belangrijke rol vervullen door met een investering in deze bedrijven banken en of andere investeerders mee te krijgen. Het gaat dus om een extra buffer voor het ROM fondsvermogen waarmee we inspelen op de verwachte toename in het aantal aanvragen van startups, scale-ups en innovatieve MKB. Daarvoor doet zich met de extra kapitaalstorting door Ministerie EZK bovendien een unieke kans voor om deze inleg te verdubbelen.

Bijlage 1 - Statenbrief reserve Covid-flankerend beleid

Overzicht voorstellen in de pijplijn

Cofinanciering Vroege Fase Financiering (VFF) EZK

EZK ondersteunt sinds 2014 innovatieve starters en MKB-ondernemingen bij de ontwikkeling van producten en diensten in de 'proof of concept' fase middels het instrument Vroege Fase Financiering (hierna: "VFF"). Vanwege het hogere (financiële) risico zijn conventionele financiers terughoudend in het verstrekken van financiering in dit stadium. Afgelopen periode hebben het ministerie EZK, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), provincies en ROM's een aanpak ontworpen voor verdere samenwerking en harmonisatie van landelijke en regionale VFF-inzet. Dat heeft geresulteerd in het voorstel tot een gezamenlijk (landelijk afgestemd) instrument, met regionale verankering en uitvoering onder één gezamenlijke naamgeving; daarin worden landelijke en regionale budgetten gekoppeld en instrumentele voorwaarden (binnen bepaalde bandbreedte) geharmoniseerd. In dit kader zal op 1 februari 2021 een regeling worden opengesteld waarin EZK €10 miljoen beschikbaar stelt onder voorwaarde van 50% cofinanciering vanuit de provincies.

ROM Utrecht Region heeft voor de vroege fase financiering van bedrijven nog een Proof of Concept (POC) fonds. Desondanks zijn er drie redenen om gebruik te willen maken van de VFF-regeling:

- Juist voor bedrijven in de vroege TRL-fasen van (innovatie)ontwikkeling (de zgn. Technology Readiness Levels – TRL) zal het door de Coronacrisis komende jaren nog lastig blijven om financiering te krijgen door terughoudendheid van banken en andere private investeerders
- Het fondsvermogen van het Participatiefonds wordt via versterking van het fondsvermogen door EZK flink opgehoogd. Om voldoende toeleiding naar dit fonds te hebben is het van belang dat er ook voldoende kapitaal beschikbaar is voor de eerdere TRL-fasen. De VFF-regeling brengt de verhouding meer in balans.
- Voor elke euro die we als provincie inleggen krijgen we een euro bijdrage van het Rijk (multiplier)

Provincie Utrecht heeft aangegeven in aanmerking te willen komen voor de tweede tranche in juni 2021 voor een bedrag van €1,5 miljoen. Het fonds voor vroege Fase Financiering bedient risicovollere bedrijven dan het Participatiefonds van de ROM. Dit risico wordt ingeschat op 40%. Dat betekent dat vanuit de Covid-reserve een extra claim gedaan zal worden van €600k om via het Weerstandsvermogen de cofinanciering te kunnen leveren op de inbreng van EZK (40% risicoreservering x €1,5 miljoen = € 600k). Daarmee wordt een VFF-fonds van €3 miljoen gecreëerd. Dit fonds zal voor de verdere uitvoering worden ondergebracht bij de ROM Regio Utrecht.

Cofinanciering uitvoeringskosten React-EU

➤ Zie ook Statenbrief BEM2021003

De provincie Utrecht heeft van de Europese Commissie de beschikking gekregen over REACT-EU middelen (circa € 4,8 miljoen) uit het Europese Herstelinstrument ter bestrijding van de COVID-19 crisis. Deze middelen worden ingezet als subsidie voor het stimuleren van een groene en digitale transitie van de economie. REACT-EU betreft een herziening van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en betekent in de praktijk een aanvullende programmering en een ophoging van de beschikbare middelen voor het bestaande programma Kansen voor West 2014-2020. Om aanspraak te kunnen maken op deze middelen is een regionale cofinanciering vereist van 50% van de kosten voor de uitvoering van deze regeling door de Management Autoriteit. De andere helft komt voor rekening van de partners in Kansen voor West. Voor de provincie Utrecht komt de totale eigen bijdrage voor REACT-EU voor de periode 2021-2023 neer op € 197.937.

Provincie (€4,8 miljoen) en gemeente Utrecht (€ 3,4 miljoen) hebben gekozen voor één gezamenlijke openstelling van het regionale budget van REACT-EU (totaal € 8.123.880) inclusief de Rijkscofinanciering door Ministerie EZK (€1.355.000,-), in totaal € 9.478.880,-. Hiermee kunnen aanvragen worden gedaan door initiatieven op het gebied van o.a. (digitalisering van) de zorg, circulariteit en duurzame energie. In geval van overtekening van dit budget op de eerste dag van openstelling (*first-come, first-serve*) zullen door de Management Autoriteit de aanvragen middels loting op volgorde van behandeling worden geplaatst. De inhoudelijke beoordeling van ingediende projecten vindt plaats door de onafhankelijke deskundigencommissie van Kansen voor West.

Bijdrage evenementen 2021-22

Bij de bespreking in PS van de Vuelta-bijdrage is door ons een inventarisatie toegezegd van 'ander evenementen' die met vergelijkbare argumentatie eventueel provinciale steun zouden kunnen krijgen. Dit moet gaan om evenementen die een significante impuls zijn voor economisch en maatschappelijk herstel na de Covid-periode en (daarmee) bijdragen aan onze beleidsdoelen. Die inventarisatie loopt. Het is te vroeg om daarvoor nu een bedrag te reserveren.

Derde tranche Steunpakket cultuur en erfgoed

U heeft eerder het Steunpakket cultuur en erfgoed, bestaande uit twee tranches, vastgesteld. Voor de Commissie BEM van 31 maart ontvangt u een aparte statenbrief over de contouren van de tweede tranche. Bij een aanhoudende lockdown verwachten we dat de toegekende € 6 miljoen onvoldoende is. We verwachten dan in aanvulling op het lopende Steunpakket nog eens €2 à €3 miljoen nodig te hebben voor een derde tranche. Als deze middelen nodig zijn, verwachten we dit in het derde kwartaal aan u voor te leggen zodat de besteding in het najaar van 2021 kan plaatsvinden. De verdere uitwerking vindt plaats op basis van een evaluatie van de tweede tranche en de landelijke ontwikkelingen op het vlak van de lockdown.